

Posudek na disertační práci Mgr. et Mgr. Evy Horváthové, Ph.D. „*Environmental policy and firm financial performance*“

prof. Ing. Jan Pavel, Ph.D.

Oblast zkoumání

Předmětem přeložené práce je výzkum vztahu mezi finančními indikátory firem a jejich vlivem na životní prostředí. Jedná se o oblast velmi zajímavou, které se věnuje celá řada renomovaných zahraničních autorů. V důsledku poslední velké recese lze sice sledovat určitý útlum zájmu o tento problém, ale do budoucna lze očekávat, že se sem pozornost akademické obce opět navrátí.

O významu tématu v zahraniční odborné literatuře svědčí i značný počet studií a článků, které autorka zmiňuje v úvodní části disertace, jakož i v úvodních rešeršních částech jednotlivých článků. Na základě výše uvedeného tak lze zvolené téma označit za aktuální a hodné zřetele.

Struktura práce

Práce je složena ze tří samostatných článků, které byly buď vydány v recenzovaném časopisu s nenulovým impakt-faktorem, nebo prezentovány na konferenci. V prvním z nich autorka zpracovala meta-analýzu výsledků akademických studií věnujících se zkoumané oblasti. Druhý analyzuje vztah mezi finančními a environmentálními ukazateli firem v České republice. A konečně ve třetím se autorka snaží identifikovat faktory, které ovlivňují pravděpodobnost implementace systému EMAS/ISO u firem v České republice. Články tvoří dohromady vhodný komplet, kterým autorka prokazuje svou schopnost orientace ve zvoleném tématu.

Z hlediska rozsahu se jedná o přibližně 95 normostran textu, což je pro disertační práci předloženou jako soubor článků s jediným autorem akceptovatelné.

Použité metody

Všechny tři části disertační práce mají standardní strukturu akademických článků a v empirické části jsou vhodně použity příslušné kvantitativní metody. Jedná se o regresní

analýzu, ordinální probitový model a též probitový a logitový model. Autorka prokazuje schopnost interpretovat výsledky jednotlivých modelů. Určitou slabinu však spatřuji v absenci informací o testování předpokladů i racionalitě zařazení některých vysvětlujících proměnných (viz dále).

Připomínky

První dva články považuji za kvalitní a vhodně zpracované, což ostatně potvrzuje i jejich otištění v časopisu *Ecological Economics*, který vykazuje velmi vysoký impakt faktor. Nejméně propracovaný je článek třetí, který by si, dle mého názoru, ještě zasloužil upravit a doplnit. K textu a použitým metodám v jednotlivých člancích mám několik drobných otázek, poznámek a námětů, které je možné využít v rámci diskuse při obhajobě práce.

- V prvním článku bych byl opatrný s tvrzením o vlivu environmentální výkonnosti na finanční ukazatele firem. Dle mého názoru většina studií pouze analyzuje vztah mezi těmito dvěma proměnnými, nikoliv směr závislosti.
- Domnívám se, že u jednotlivých modelů by mělo být uvedeno, jaké testy byly provedeny s cílem ověřit splnění předpokladů pro aplikaci příslušné metody. Zejména by to bylo vhodné u multikolinearity. Například model v článku 2 identifikoval pozitivní vztah mezi velikostí firmy a ROA a v modelu v článku 3 jsou obě tyto proměnné mezi vysvětlujícími.
- Z textu druhého článku mi není zcela jasná použitá metoda regresní analýzy. Jednalo se o panelovou regresi? Pokud ano, jaké efekty byly použity? Proč tabulka popisné statistiky uvádí počet pozorování 1176, zatímco model 240 a počet firem jen 136? Jednalo se tedy o nevyrovnaný panel s daty ze dvou let?
- Proč tabulka popisné statistiky v druhém článku uvádí „Profit in current accounting Period“, když s touto proměnnou není dále pracováno?
- Hodnoty R² v druhém článku jsou poměrně nízké. Byly testovány i jiné konstrukce závislosti (log-log, nelineární vztahy apod.)?
- Ve třetím článku mi není jasný důvod pro zařazení některých proměnných. Zatímco předpokládaná vazba mezi velikostí firmy a pravděpodobností implementace EMAS/ISO je celkem logická, nenacházím žádné racionální vysvětlení očekávané vazby k míře zadluženosti.

- Proč jsou ve třetím článku použita poměrně stará data (2004-2008)?
- V České republice je pouze 370 tisíc právnických osob, číslo uvedené v textu třetího článku, 2,3 mil., obsahuje i fyzické osoby.
- Ve třetím článku by bylo vhodné výsledky modelu prezentovat ve formě směrnic, které vyjadřují mezní vliv jednotlivých proměnných, a nikoliv regresních koeficientů.

Celkové zhodnocení

Předloženou práci považuji za kvalitní a odpovídající požadavkům kladeným na disertační práce. Autorka projevila schopnost samostatné vědecké činnosti, využila značné množství zejména zahraniční literatury a prokázala schopnost aplikovat vhodné vědecké metody. Na základě výše uvedeného **práci doporučuji k obhajobě před příslušnou zkušební komisí pro obhajobu disertací.**

V Praze, 11.1.2016

prof. Ing. Jan Pavel, Ph.D.

Vysoká škola ekonomická v Praze